

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 112

Sosyal güvenliğin asgari normları hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/153)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 547/10136

25 . 12 . 1969

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31 . 5 . 1969 tarih ve 71 - 547/3922 sayılı yazımız.

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 29 . 11 . 1969 tarihinde kararlaştırılan «Sosyal Güvenliğin Asgari Normları hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ile eki sözleşme ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Cenevre'de toplanan 35 nci Genel Konferansında 28 Haziran 1952 tarihinde kabul ve Üye Devletlerin tasdikine arz olunan 102 sayılı «1952 Sosyal Güvenlik (asgari normlar) Sözleşmesi» nin gayesi, sosyal güvenlik tatbikatının asgari standartlarını tesbit ederek üye devletleri sosyal güvenlik rejimlerini inkişaf ettirmeye teşvik ve bu suretle Birleşmiş Milletler camiasına dâhil memleketlerin sosyal bünyelerinin yekdiği ile ahenkli ve muvazeneli bir şekilde takviyesini temin eylemektir.

Sözleşme, bütün Türk vatandaşlarına sosyal güvenlik hakkını tanıyan Anayasamızın gaye ve prensiplerine de uygun bulunmaktadır.

Bu itibarla, mezkûr sözleşmeye katılmamız, memleket menfaatlerine ve Anayasa hükümlerine uygun olmaktan başka, Birleşmiş Milletler camiasına dâhil bulunmamızın icaplarından olarak mütalâa edilmektedir.

Sözü geçen sözleşmeye memleketimizin de katılmasını teminen hazırlanmış bulunan kanun tasarısının ihtiva ettiği hükümlerle sözleşmede derpiş olunan hususlar aşağıda izah edilmiştir.

Madde 1. — Bu madde sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına mütedairdir.

Sözleşmenin ihtiva ettiği hükümler ve bu sözleşme muvacehesindeki durumumuz ana hatlarıyla aşağıda açıklanmıştır.

I - Bölüm — Genel hükümler

Bu bölümün 1 nci maddesinde, sözleşme metninde yer alan tâbirler izah ve tarif olunmuştur.

2 nci maddede, sözleşmeyi tasdik eden her üyenin tatbik ile mükellef olacağı asgari brans sayısı belirtilmektedir.

Sözleşmede 9 sosyal güvenlik kolu yer almakta, sözleşmeyi tasdik eden üyenin bu kollardan en az üçünü, sözleşme normlarına uygun olarak tatbik etmesi istenmektedir.

Memleketimizde halen tatbik edilmekte olan sosyal sigorta kollarına ait mevzuatın sözleşme hükümleri muvacehesindeki durumları ilgili bölümlerinde izah olunmuştur. Ancak, sözleşmede, tatbiki taahhüdedilerek her brans için, sağlanan yardım seviyelerinden başka, şümul sahasına girecek olan kimseler sayısı hakkında da asgari nisbetler derpiş olunmuştur.

Tatbik olunan branşlardan her birinde, genel olarak :

- a) Memleketteki bütün ücret erbabının en az % 50 sini,
- b) Veya, bütün mukimlerin en az % 20 sini teşkil eden faal nüfus katogorilerini,
- c) Veya, yardımı gerektiren vaka veya hal esnasındaki gelirleri muayyen hadlerin altında olan mukimleri, kapsaması istenmektedir.

Halen memleketimizde uygulanmakta olan Sosyal Sigortalarla Emekli Sandıkları kanunlarına tâbi olarak çalışanlar memleketteki bütün ücret erbabı sayısına nazaran yukardaki (a) fıkrasında yazılı nisbeti aşmakta ise de, T. C. Emekli Sandığına tâbi memur ve hizmetlilere 5434, 4598, 4621 sayılı kanunlarla temin olunan yardımlardan bir kısım sözleşme normlarının dünde bulunduğu cihetle, normlara uygun seviyede yardım göre hakkına sahibolan sigortalılar sayısı sözleşmede derpiş olunan şümul nisbetinin altında bulunmaktadır.

Sözleşmenin üçüncü maddesinde, ekonomisi ve tedavi vasıta ve imkânları kâfi derecede gelişmiş memleketler için, sözleşmenin bâzı maddelerinde ve bu meyanda müteallik hükümlerinde, salâhiyetli makamların lüzum gördüğü müddetçe, muvakkat istisnalar kabul edilmiştir. Bu maddeye göre, bahsolunan durumdaki memleketler için, en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerinde çalışan işçi ve hizmetlilerin % 50 sinin yardım şümulüne girmesi kâfi görülmektedir.

Memleketimizde halen Sosyal Sigorta kanunlarına tâbi işçi ve hizmetliler sayısı bu istisnai nisbeti fazlasiyle aşmakta ve sigortalılara 4772, 5502 ve 6900 sayılı kanunlarla sağlanan yardımlar, tadil ve ikmalî lâzımgelen bâzı küçük istisnalarla, sözleşme normlarına uygun ve bâzı hususlarda da bu normların üstünde bulunmaktadır.

Aynı maddenin 2 nci paragrafına göre, sözleşmeyi bu istisnalarla kabul ve tatbik eden üyeler, bilâhara istisnai kayıtlardan vazgeçerek tasdikî şümulünü tevsi edebileceklerdir.

4 ncü maddede ise sözleşmenin muayyen bölümlerini tatbik eylemeyi taahhüdeden devletlerin, bilâhara, diğer bölümleri de bunlara ilâve edebilecekleri derpiş edilmiştir.

II - Bölüm — Sağlık yardımları

Bu bölümde derpiş olunan sağlık yardımları halen 5502 sayılı Kanunla sigortalılara tanınan hak ve menfaatlere uygun bulunmakla beraber, sözleşmede bu yardımların sigortalı kimselerin eş ve çocuklarına da sağlanması derpiş edildiğinden mezkûr bölümün tatbiki ancak ilerde kabul ve taahhüdedilebilecektir.

III - Bölüm — Hastalık ödenekleri

13 - 18 nci maddeleri ihtiva eden bölümde, hastalık sebebiyle işten kalan kimselere verilecek ödeneklerin şart, nisbet ve süreleri belirtilmektedir.

Başlıca;

— Ödenek yardımlarından faydalanabilmek için sigortalıların vak'aya tekaddüm eden belirli bir prim ödeme devresi geçirmeleri şartı derpiş edilmiş,

— Asgari ödenek nisbeti, evli ve ilki çocuklu bir sigortalı için, vak'aya tekaddüm eden kazancının % 45 i kabul edilmiş,

— Asgari ödenek süresi 26 hafta olarak kabul olunmuştur.

5502 sayılı Kanunla halen sigortalılara sağlanan yardımlar sözleşmenin bu bölümü hükümlerini fazlasiyle karşılamaktadır.

IV - Bölüm — İşsizlik yardımları

Bu bölümün 19 - 24 ncü maddelerinde, işsizlik yardımlarının asgari normları yer almaktadır. Mezkûr bölümün tatbiki, ancak, memleketimizde işsizlik sigortası kurulduktan sonra mümkün olabilecektir.

V - Bölüm — İhtiyarlık yardımları

Bu bölümde, ihtiyarlık sigortası yardımları için vazolunan asgari normların başlıcaları şunlardır :

- İhtiyarlık yaş haddi 65 olarak kabul edilmiş,
- İhtiyarlık aylığına hak kazanmak için normal olarak 30 sene sigortalılık süresi kabul edilmiş, bununla beraber 15 senelik bir prim ödeme devresinden sonra ihtiyarlık yaşına varanlar için de indirimli bir aylığın teminat altına alınması derpiş edilmiş,
- Normlar ihtiyarlık aylığı nisbeti, ihtiyarlık yaşında bir karısı olan erkek sigortalı için, eski kazançlarının asgari % 40 ı olarak tesbit olunmuş,
- Bağlanan aylıkların, sigortalıların kanunla muayyen bir kısım ücretli işlerde çalışması halinde durdurabileceği veya, bâzı şartlarla, yardım miktarlarında indirmeler yapılabileceği kabul edilmiştir.

6900 sayılı Kanunun İhtiyarlık Sigortasına mütedair hükümleri yukarıda yazılı şart ve normlara tevafuk etmekte, bâzı hükümler ise yukarıdaki şartlara nazaran daha müsait bulunmaktadır.

VI - Bölüm — İş kazalarıyla meslek hastalıkları yardımları

Sözleşmenin bu bölümünde iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalılara yapılması lâzımgelen yardımların nev'i, nisbet ve şekilleri yer almaktadır.

Asgari normlar şu şekilde hulâsa edilebilir :

- Ayakta ve hastanede yapılabilecek her türlü tedavi yardımlarının süresiz sağlanması, ilâç, protez ve tedavi araçlarının temini,
- Geçici işgöremezlik halinde, evli ve iki çocuklu bir sigortalı için % 50 nisbetinde günlük ödenek verilmesi,
- Daimî mâlûliyetler için, evli ve iki çocuklu bir sigortalıya, tam mâlûliyet halinde kazancının % 40 ı nisbetinde, kısmî mâlûliyet halinde ise bununla mütenasip bir gelir bağlanması,
- Ölüm halinde, iki çocuklu bir dul için, sigortalının kazancının % 45 i nisbetinde gelir bağlanması (dul kadının geliri, yeniden evlendiği tarihte, çocukların gelirleri ise mecburi tahsil çağının sonunda kesilebilecektir).

4772 sayılı Kanunla, iş kazalarıyla meslek hastalıkları halinde sigortalılara tanınan haklar umumiyetle bu normların üstünde bulunmaktadır. Ancak, halen 20 ay olarak kabul edilmiş olan tedavi süresi tahdidinin kaldırılması lâzımgelmektedir ki esasen çok yerinde mütalâa edilen bu husus, 4772 sayılı Kanunda yapılacak tadilat ile temin edilebilecektir.

VII - Bölüm — Aile yardımları

Sözleşmenin 39 - 45 nci maddelerini ihtiva eden bu bölümde, çocuk geçindirme mükellefiyetine sahibolanlara yapılacak yardımların şekil ve miktarları belirtilmektedir.

Malûm olduğu üzere, halen memleketimizde Devlet sektöründeki memurlara ödenmekte olan çocuk zamlarından başka aile yardımları rejimi bulunmamakta, mezkûr çocuk zamları ise sözleşme normlarına nazaran çok dûn bulunmaktadır.

VIII - Bölüm — Anahk yardımları

Sözleşmenin bu bölümü, korunan kimselerle bunların eşlerinin anahk halinde teminat altına alınması gereken yardımlara taallûk etmektedir.

Sözleşme şartlarına göre, yapılacak yardımlar şunlardır :

- Gebelikte, doğum sırasında ve doğumdan sonra diplomalı ebe veya hekim tarafından yapılacak bütün sağlık yardımlarıyla gebelik ve doğumun tevlidettiği hastalık ve ârizalarda yapılacak tedaviler,

— Kadın sigortalılara doğumdan evvel ve doğumdan sonra işten kalacakları 6 şar hafta müddetle ödenek verilmesi.

Bu yardımlara hak kazanmak için ilgililerin doğuma takaddüm eden devre zarfında muayyen bir süre için çalışıp prim ödemiş olması şartı kabul edilmiştir.

Mevzuatımızla, sigortalı kadınlarla erkek sigortalıların karılarının analık hallerinde sağlanan yardımlar yukardaki şart ve normlara umumiyetle uygun bulunmakta, ancak erkek sigortalıların eşleri için, doğumdan mütevellit hastalık ve ârizalarda, 5502 sayılı Kanunda üç ay olarak kabul edilen tedavi süresinin uzatılması ve gebelik devresinde lüzum görülecek tedavilerin de mevzuatımıza ilâvesi lâzımgelmektedir. Sigorta masraflarında kayda değer bir artış meydana getirmeyecek olan bu hususlar 5502 sayılı Kanununun tadili sırasında derpiş olunacaktır.

IX - Bölüm — Mâlûliyet yardımları

Bölüme konu teşkil eden mâlûliyet hali, Sözleşmenin 54 neü maddesinde, «mesleki bir faaliyet icra edebilme gücünün mevzuatla tâyin olunacak bir derecede ve muhtemelen devamlı olarak kaybedilmesi veya, hastalık ödeneğinin kesildiği tarihte işgöremezlik halinin devam etmesi» şeklinde tarif olunmaktadır.

— Mâlûliyet yardımı, karısı ve iki çocuğu olan bir sigortalı için, eski kazancının asgari % 40 ı olarak kabul edilmiştir.

— Mâlûliyet aylığına hak kazanmak için umumi olarak, 15 senelik çalışma ve prim ödeme devresi kabul edilmiş, ancak, 5 sene çalıştıktan sonra mâlûl duruma düşenler için de indirimli bir aylığın teminat altına alınması derpiş olunmuştur.

6900 sayılı Kanununun mâlûliyet sigortasına mütaallik hükümleri, mâlûliyet aylığına hak kazanma şartları ve yardım nisbetleri bakımından Sözleşme normlarını karşılamaktadır.

Ancak, 6900 sayılı Kanunda mâlûliyet hali çalışma gücünün 2/3 ünün kaybı olarak tarif olunmuş, Mâlûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları hakkındaki Nizamnamede tadadolunan mâlûliyet halleri ise muhtemelen daimî sayılabilecek hallere inhisar ettirilerek Hastalık Sigortasından ödenek verilebilen sürenin sonunda işgöremezlikleri henüz zail olmamış bulunan fakat sağlık durumları Nizamnamede tadadolunan hallerden birisine uymayan sigortalılar bu tarifin dışında bırakılmıştır.

Sözleşmenin IX neü bölümünün tatbikinin deruhde edilebilmesi için mevzuatımızdaki bu boşluğun da doldurulması lâzımgelmektedir.

X - Bölüm — Ölüm yardımları

Bu bölümde belirtilen yardıma hak kazanma şartları, mâlûliyet yardımları için bundan önceki bölümde yazılı olanlara mütenazardır.

Bu şartları yerine getirdikten sonra ölen bir sigortalının geride bıraktığı iki çocuklu dul karısına Sözleşmeye göre verilmesi lâzımgelen asgeri aylık miktarı sigortalının eski kazancı ortalamasının % 40 ıdır.

6900 sayılı Kanununun Ölüm Sigortasına mütedair hükümleri bu şartları karşılamaktadır.

XI - Bölüm — Periyodik ödemelerde uyulacak normlar

Bu bölümde, muhtelif sosyal sigorta kollarından sağlanacak ödenek ve aylıkların asgari nisbetleri belirtilmiştir.

Bu nisbetler muhtelif memleketlerin çeşitli tatbikatına tekabül edebilmek üzere, ya sigortalıların eski kazançlarına göre veya kâhil bir erken işçinin kazancına göre tesbit olunmuş veya, gelirleri muayyen hadlerin altında olan bütün mukim zümrelerine tatbik edilen sosyal güvenlik rejimleri için lüzumlu standartlar tesis olunmuştur.

Mezkûr bölümün memleketimizdeki tatbikata tekabbül eden 65 neü maddesi hükümleri, yukarıda her sigorta kolu münasebetiyle arz olunduğu gibi, sosyal sigorta mevzuatımıza uygun bulunmaktadır.

Ancak, Sözleşmeye göre, daha evvel bağlanmış ve ödenmekte bulunan sigorta aylıklarının, hayat pahalılığındaki değişmeler dolayısıyla umumi ücret seviyelerinde vukua gelecek hissölunur derecedeki tahavvülâta göre zaman zaman ayarlanması derpiş olunmuştur.

Memleketimizde sigorta kollarından bağlanan aylıkların asgari hadleri ile emekli aylıkları zaman zaman müstakil kanunlarla ayarlanmış ve geçim seviyelerine intibak ettirilmiştir.

Sözleşmenin tasdiki halinde, bu ayarlamaların Sözleşmede derpiş edilen şekil ve esaslara intibak ettirilmesi icabedecektir.

XII - Bölüm — Yabancılara eşit muamele

Bu bölümdeki 68 nci maddeye göre, vatandaşlarla yabancılara sosyal sigortalar tatbikatında eşit hakların tanınması, ancak, yardımların tamamı veya mühim bir kısmı âmme fonlarından karşılanan rejimler ile kanunların muvakkat maddeleri gereğince, bu kanunların yürürlüğe girdiği tarihte ilerî yaştaki kimselere tanınan hak ve menfaatlere taallük eden hususlardan memleket vatandaşı olmıyanlar için ayrı hükümlerin vaz'olunabileceği derpiş olunmuştur.

Sosyal sigorta mevzuatımızda Türk vatandaşları ile Türkiye'de çalışan yabancı kimseler için aynı haklar kabul edilmiş olduğu cihetle, Sözleşmenin bu hükmünün kabulüne mâni bir hal bulunmamaktadır.

XIII - Bölüm — Müşterek hükümler

Bu bölümün 69 ncu maddesinde, sosyal sigorta yardımlarının hangi hallerde kesilebileceği veya durdurulabileceği tadat olunmuştur.

70 nci maddede, yardımlar üzerinde ihtilâfa düşülmesi halinde ilgililerin itiraz hakları ile bunun şekil ve hudutları belirtilmektedir.

71 nci maddede sosyal sigorta masraflarına ilgililerin iştirak durumları yer almış; yardımların teminat altında bulundurulabilmesi için de, gerekli aktüaryal hesap ve tetkiklerin zamanında yapılmasını Üye Devletin temin eylemesi lüzumu belirtilmiştir.

72 nci maddede, sosyal güvenlik yardımlarının ifası işinin doğrudan doğruya Devlet dairelerine tevdi edilmiş olmaması halinde, çalışanların ve işverenlerin temsilcilerinin mezkûr yardımların ifası ile vazifeli teşekküllerin idaresine iştirak etmeleri derpiş olunmakta ve nihayet bu müesseselerin işleyişinden ve hizmetlerin lâyikiyle ifasından genel olarak Devletin sorumlu olduğu belirtilmektedir.

XIV - Bölüm — Müteferrik hükümler

Bu bölümün 73 ncu maddesinde, Sözleşmenin, yürürlük tarihinden önce vukua gelen olaylara ve bu tarihten sonra vukua gelen olaylarda da yürürlük tarihinden önceki süreler dolayısıyla hak kazanılan yardımlara uygulanmayacağı açıklanmaktadır. 74 - 77 nci maddelerde ise, Sözleşmenin ileride bir başka Sözleşme ile tadil veya revize edilebileceği, Sözleşmeyi tasdik eden hükümetlerin vermekle mükellef oldukları yıllık raporlar gibi müteferrik konular yer almaktadır.

XV - Bölüm — Son hükümler

Bu bölümün 78 - 87 nci maddelerinde, mümasil Sözleşmelerde mevcudolan usule mütaallik hükümler yer almaktadır.

Madde 2. — Bu maddede, Sözleşmenin tatbiki deruhde olunacak bölümlerinin ve faydalanılacak istisna hükümlerinin Bakanlar Kurulu kararıyle tesbit olunacağı hükme bağlanmaktadır.

1 nci maddeye ait izahat meyanında belirtildiği veçhile, Sözleşme dokuz Sosyal Güvenlik branşını ihtiva etmekte ve Sözleşmeyi tasdik eden her Devletin, bunlardan en az 3 branşı normlarına uygun olarak tatbik etmeyi deruhde eylemesi gerekmekte, iktisaden ve tedavi imkânları bakımından yeter derecede gelişmemiş memleketlerin Sözleşmeyi bâzı istisnai kayıtlarla tasdik edebilme-leri de derpiş olunmuş bulunmaktadır.

Ayrıca, tatbiki deruhde olunan brans sayısının bilâhara artırılabilceği ve salâhiyetli mercilerin takdirine bağı bulunan istisnai kayıtlardan kısmen veya tamamen vazgeçilebilmesi de Sözleşmede yer almıştır.

Memleketimizde tatbik edilmekte olan Sosyal Sigorta kollarına ait mevzuat, tadil ve ikmal edilmesi gereken bâzı hususlar haric olmak üzere, yardımlar bakımından umumiyetle Sözleşme normlarına uygun bir seviyede bulunmaktadır. Ancak, bu sigortaların şümul sahası, Sözleşmede derpiş olunan seviyeye henüz ulaşmamıştır. Bu durumda, şümul sahası bakımından yukarıda bahsolunan istisnai kayıtlarla, Sözleşmenin asgari üç bransının tatbiki deruhde edilebilecek, Sosyal Sigortalarımızın, gelişmesi ile, ileride istisnalardan sarfınazar edilmesi ve tatbik oluncak brans sayısının artırılması mümkün olabilecektir.

Sözleşmenin tatbiki taahhüdolunacak bölümleri ile faydalanılacak istisna hükümlerinin tesbiti hususları, bu sebeple Bakanlar Kurulunun yetkisine bırakılmıştır.

Madde 3. — Kanunun yürürlük tarihine mütedairdir.

Madde 4. — Kanunun yürütümü ile Bakanlar Kurulunun görevli olduğu hakkındadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Millet Mecisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No: 1/153
Karar No: 15

21 . 3 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Sosyal Güvenliğin Asgari Normları hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde, gerekçede de sarahaten belirtildiği üzere, Sosyal Güvenlik tatbikatının asgari standartlarını tesbit ederek üye devletleri sosyal güvenlik rejimlerini inkişaf ettirmeye teşvik ve bu suretle camiaya dâhil memleketlerin sosyal bünyelerinin yekdiğeri ile ahenkli ve muvazeneli bir şekilde takviyesi maksadına mâruf olarak hazırlanmış bulunan tasarı, Komisyonumuzca da uygun mütalââ olunarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Çalışma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Manisa Ertuğrul Akça	Sözcü İzmir Şinasi Osma	Kâtip Konya Özer Ölçmen	Adana Ali Rıza Güllü
Aydın Yüksel Menderes	Balıkesir Ahmet İhsan Kırmılı	İstanbul Nuri Eroğan	İstanbul Orhan Kabibay
İstanbul İlhami Sancar	İstanbul N. İkbâl Tokgöz	İstanbul Mehmet Yardımcı	İzmir Şevket Adalan
Kocaeli Nihat Erim	Konya Faruk Sükan	Muş Nimet Ağaoğlu	Sinop Hilmi İşgüzar
Trabzon Mehmet Ali Oksal			

Çalışma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Çalışma Komisyonu
Esas No. : 1/153
Karar No. : 17

7 . 4 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Sosyal Güvenliğin asgari normları hakkındaki sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, Dışişleri Komisyonu raporu ile birlikte ilgili Bakanlık temsilcilerinin katılması ile tetkik ve müzakere olundu :

Kanun tasarısının gerekçesinde de açıkca belirtildiği üzere, Sosyal Güvenliğin tatbikatının asgari standartlarını tesbit ederek üye Devletleri Sosyal Güvenlik rejimlerini inkişaf ettirmeye teşvik ve bu suretle camiaya dâhil memleketlerin sosyal bünyelerinin yekdiğeri ile ahenkli ve muvazeneli bir şekilde takviyesi maksadiyle yapılmış bulunan sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair hazırlanmış bulunan kanun tasarısı komisyonumuzca da yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle,
Genel Kurulun tavsihine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Çalışma Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Kayseri Milletvekili <i>E. Turgut</i>	Sivas Milletvekili <i>T. Koraltan</i>	İzmir Milletvekili <i>O. Demir Sorguç</i>	Adana <i>Ş. Yılmaz</i>
Diyarbakır <i>N. Gönenç</i>	İstanbul <i>H. Türkay</i>	İstanbul <i>B. Ersoy</i>	İzmir <i>B. Asutay</i>
Konya <i>V. Tanır</i>	Sakarya <i>G. Hun</i>	Yozgat <i>A. Baştürk</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Sosyal Güvenliğin asgari normları hakkındaki sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma teşkilâtının Cenevre'de toplanan 35 nci Genel Konferansında 28 Haziran 1952 tarihinde kabul edilmiş olan 102 sayılı «1952 Sosyal Güvenlik (Asgari normlar) Sözleşmesi» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Sözleşmenin uygulanacak bölümleri ve faydalanılacak istisna hükümleri Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit edilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29 . 11 . 1969

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>	Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>T. Bilgin</i>
Devlet Bakanı <i>G. Titrek</i>	Adalet Bakanı <i>Y. Z. Önder</i>	Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangül</i>	Maliye Bakanı <i>M. Erez</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>O. Oğuz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>T. Gülez</i>
Ticaret Bakanı V. <i>G. Titrek</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. Â. Özkan</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>A. İ. Birincioğlu</i>	Tarım Bakanı <i>İ. Ertem</i>
Ulaştırma Bakanı V. <i>H. Atabeyli</i>	Çalışma Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Sanayi Bakanı <i>S. Kılıç</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>S. O. Avcı</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Cevheri</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Nakiboğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>T. Kapanlı</i>	Orman Bakanı <i>H. Özalp</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>İ. Sezgin</i>			

SOSYAL GÜVENLİĞİN ASGARI NORMLARI HAKKINDA SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet olunarak, 4 Haziran 1952 tarihinde yaptığı 35 nci toplantısında,

Toplantı gündeminin 5 nci maddesini teşkil eden sosyal güvenliğin asgari normları konusunda-ki muhtelif teklifleri kabule karar vererek,

Bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini alması gerektiğini tesbit ederek,

Yirmisekiz Haziran bin dokuz yüz elliiki tarihinde, «1952 Sosyal Güvenlik (Asgari Normlar) Sözleşmesi» olarak isimlendirilecek olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul etmiştir.

Bölüm: I — Genel hükümler

Madde — 1.

1. Bu sözleşmede,

a) «Mevzuatla tâyin olunan» tâbiri, millî mevzuatla veya millî mevzuat gereğince tâyin olunan demektir.

b) «İkamet» tâbiri, mutadolarak Üye Devletin ülkesi üzerinde ikameti, «mukim» tâbiri de, mutadolarak Üye Devletin ülkesi üzerinde ikamet eden kimseyi ifade eder.

c) «Karı» tâbiri, geçimi koca tarafından sağlanan karı demektir.

d) «Dul kadın» tâbiri, kocasının ölümü tarihinde geçimi kocası tarafından sağlanan kadın demektir.

e) «Çocuk» tâbiri, mevzuatla tâyin edilen şekle göre, tahsil mecburiyetinin sona erdiği yaşın altındaki bir çocuk veya 15 yaşını doldurmamış bir çocuk demektir.

f) «Staj Devresi» tâbiri, mevzuatla tâyin edilen şekle göre, bir prim ödeme devresi, bir çalışma devresi, bir ikamet devresi veya bunların her hangi bir şekildeki terkibi demektir.

2. 10, 34 ve 49 neu maddelerin tatbikatında, «yardım» tâbiri, ya ilgiliye doğrudan doğruya sağlanan sağlık yardımları veya ilgilinin yaptığı masrafların kendisine ödenmesi şeklindeki bilvasıta yardımlar mânasına gelir.

Madde — 2.

İşbu sözleşmeyi tatbik eden her üye,

- a)
- i) I nci bölümü,
- ii) IV, V, VI, IX ve X neu bölümlerden en az birisi dâhil olmak şartıyla, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX ve X neu bölümlerden en az üçünü;
- iii) XI, XII, XIII neu bölümlerin bunlarla ilgili hükümlerini;
- iv) XIV neu bölümü;

Tatbik etmeye,

b) Sözleşmenin II - X neu bölümlerinde yazılı mükellefiyetlerden hangilerini kabul ettiğini, tasdik vesikasında belirtmeye,

Meeburdur.

Madde — 3.

1. Ekonomisi ve tedavi imkânları yeter derecede gelişmemiş olan bir üye, yetkili makam dilerse ve bu makamın lüzum gördüğü müddetçe, tasdik vesikasına ekliyeceği bir beyanla, aşağıda yazılı maddelerde derpiş olunan muvakkat istisnalardan faydalanma hakkını mahfuz tutabilir:

9d) 12 (2); 15d); 18 (2); 21 e); 27d); 33b); 34 (3); 41d); 48c); 55d) ve 61d).

2. Bu maddenin I nci paragrafına göre bir beyanda bulunan her Üye, milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anastatüsünün 22 nci maddesine göre vermeye mecbur olduğu, bu sözleşmenin tatbikatı hakkındaki yıllık raporunda, faydalanma hakkını mahfuz tuttuğu istisnalardan her birisi için,

a) Bu istisnanın dayandığı sebeplerin devam ettiğini;

b) Veya, bahis konusu istisnadan faydalanma hakkından belirli bir tarihten itibaren vazgeçtiğini,

Bildirir.

Madde — 4.

1. İşbu sözleşmeyi tasdik etmiş olan her üye, II - X neu bölümlerden tasdik vesikasında evvelce belirtilmemiş olanların bir veya bir kaçının tahmil ettiği mükellefiyetleri kabul ettiğini milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne sonradan bildirebilir.

2. Bu maddenin I nci paragrafında derpiş edilen taahhütler tasdik vesikasının ayrılmaz cüzü olarak kabul edilir ve bildirme tarihinden itibaren aynı kevveti haiz olur.

Madde — 5.

Bir üyenin, tasdik vesikasında yer alan II - X neu bölümlerden her hangi birinin tatbikatı bakımından, işçi ve hizmetlilerin veya mukimlerin muayyen bir yüzde nisbetinden yukarı sayıda işçi ve hizmetli veya mukim kategorilerini korumakla mükellef olması halinde, üye, mezkûr bölümün tatbikini taahhüdmeden önce, istenilen nisbete ulaşılmış olduğundan emin bulunması lâzımdır.

Madde — 6.

Bu sözleşmenin II, III, IV, V, VIII (Sağlık yardımlarına taallük eden hususlarda), IX ve X neu bölümlerinin tatbikatı bakımından, bir üye millî mevzuata göre mecburi olmıyan sigortalarla sağlanan himayeyi de hesaba katabilir. Ancak, bu sigortalarm,

a) Amme mercileri tarafından murakabe edilmesi veya mevzuatla tâyin edilen esaslara uygun olarak, işverenlerle çalışanlar tarafından müştereken idare olunması;

b) Kazançları, kalifiye bir erkek işçinin kazanımı aşmıyan kimselerin mühim bir kısmını şümulüne alması;

c) İcabında, diğer himaye şekilleriyle birlikte, sözleşmenin ilgili hükümlerine uygun bulunması;

Lâzımdır.

Bölüm : II — Sağlık yardımları

Madde — 7.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, sağlık durumları gerektirdiği zama, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak, koruyucu mahiyette veya tedavi şeklinde sağlık yardımları yapılmasını teminat altına alır.

Madde — 8.

Yardım yapılacak hal, sebebi ne olursa olsun hastalık hali ile gebelik, doğum ve bunların doğurduğu neticelerdir.

Madde — 9.

Korunan kimseleri;

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin edilen işçi ve hizmetli kategorileriyle bunların karı ve çocukları;

b) Veya, bütün mukimlerin yüzde yirmisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin edilen faal nüfus kategorileriyle bunların karı ve çocukları;

c) Veya, bütün mukimlerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan mukim kategorileri;

d) Veya, 3 ncu maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınıai işyerlerindeki işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileriyle bunların karı ve çocukları;

Teşkil eder.

Madde — 10.

1. Yardımlar en az şunlardır :

a) Hastalık halinde :

i) Evde yapılacak muayeneler dâhil, pratisyen hekimler tarafından yapılacak muayene ve tedaviler;

ii) Mütehassıs hekimler tarafından, hastanelerde yatarak veya ayakta yapılacak muayene ve tedavilerle hastane dışında sağlanabilecek tedaviler;

iii) Hekim reçetesiyle lüzum gösterilen ilaçların temini;

iv) Lüzumu halinde, hastaneye yatırma;

b) Gebelik, doğum ve bunlardan ileri gelen hastalık ve ârizalarda :

i) Doğumdan evvel, doğum esnasında ve doğumdan sonra, bir hekim veya diplomalı ebe tarafından yapılacak muayene ve tedaviler;

ii) Lüzumu halinde, hastaneye yatırma.

2. Yardımdan faydalananlar veya bunların aile reisleri, hastalık halinde yapılacak sağlık yardımı masraflarına iştirak ettirilebilir. Bu iştirake taallük eden esaslar ilgiliye ağır bir yük teşkil etmiyecek şekilde tesbit edilmelidir.

3. Bu madde gereğince yapılacak yardımlar, korunan kimsenin sağlığını korumaya, çalışma gücünü iadeye ve şahsi ihtiyaçlarını karşılayabilme kabiliyetini artırmaya mâtuftur.

4. Sağlık yardımlarının ifasıyle görevli Devlet idareleri veya müesseseler, korunan kimseleri, âmme idareleri tarafından veya bu idarelerce yetkili kabul edilmiş diğer teşekküller tarafından, kendi hizmetlerine arz edilen umumi sağlık müesseselerine müracaat etmeye, uygun görülebilecek her türlü vasıtalarla, teşvik ederler.

Madde — 11.

10 ncu maddede belirtilen yardımlar, suiistimali önlemek için, lüzumlu sayılabilecek asgari bir staj süresini tamamlamış olan sigortalılara ve bunların hak sahibi kimselerine temin olunur.

Madde — 12.

1. 10 ncu maddede belirtilen yardımlar vak'ının devamı süresince sağlanır; ancak, hastalık halinde her vaka yardım süresi 26 hafta olarak tahdid edilebilir; Şu kadar ki, hastalık ödeneği verilmesine devam olunduğu sürece sağlık yardımları durdurulamaz ve uzun tedaviyi gerektirliği milli mevzuatla kabul edilen hastalıklardan yukarıda yazılı sürenin uzatılması için hükümler vaz'olunur.

2. 3 ncu maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, yardım süresi vaka başına 13 hafta olarak tahdid edilebilir.

Bölüm : III — Hastalık ödenekleri

Madde — 13.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak hastalık ödeneği verilmesini teminat altına alır.

Madde — 14.

Yardım yapılacak hal, hastalıktan fileri gelen ve millî mevzuatta belirtildiği şekilde, kazancın muvakkaten durmasını mucibolan iş göremezlik halidir.

Madde — 15.

Korunan kimseleri,

- a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;
 - b) Veya, bütün mukimlerin yüzde yirmisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan faal nüfus kategorileri;
 - c) Veya, olay esnasındaki geçim kaynakları 67 nci madde hükümlerine uygun bir şekilde mevzuatla tâyin olunan hadleri aşmayan bütün mukimler;
 - d) Veya, 3 ncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sâni işyerlerindeki işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;
- teşkil eder.

Madde — 16.

1. Korunan kimselerin işçi ve hizmetli veya faal nüfus kategorilerinden müteşekkil olması halinde, yardım, 65 veya 66 nci maddeler hükümlerine uygun olarak hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

2. Olay esnasındaki geçim kaynakları muayyen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, yardım, 67 nci madde hükümlerine uygun olarak hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

Madde — 17.

16 nci maddede belirtilen yardım, en az, suiistimali önlemek için lüzumlu sayılabilecek bir staj süresini tamamlamış olan kimselere temin edilir.

Madde — 18.

1. 16 nci maddede belirtilen yardım, vakanın devamı süresince sağlanır. Ancak, bu yardım her hastalık vakası için 26 hafta olarak tahdid edilebilir ve ilk üç gün için de ödenek verilmeyebilir.

2. 3 ncü madde gereğince bir beyanın yapılmış olması halinde, yardım süresi,

a) Bir yıl içinde hastalık ödeneği verilen günler toplamı aynı yıl içinde korunan şahıslar sayısı ortalamasının on katından daha az olmamak üzere tesbit edilecek bir süre;

b) Veya, her vaka için 13 hafta (ilk üç gün için ödenek verilmeyebilir);

olarak tahdid edilebilir.

Bölüm : IV — İşsizlik yardımları

Madde — 19.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her Üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak işsizlik yardımları yapılmasını teminat altına alır.

Madde — 20.

Yardım yapılacak hal, çalışmaya muktedir ve iş almaya hazır bulunan bir kimsenin, uygun bir iş bulma imkânsızlığı sebebiyle ve millî mevzuatta tarif olunduğu şekilde, kazancının muvakkaten durması halidir.

Madde — 21.

Korunan kimseleri;

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, millî mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;

b) Veya, olay esnasındaki geçim kaynakları 67 ne madde hükümlerine uygun olarak mevzuatla tâyin edilen hadleri aşmayan bütün mukimler;

c) Veya, 3 ncü madde gereğince bir beyan yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerindeki işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin edilen işçi ve hizmetli kategorileri;

Teşkil eder.

Madde — 22.

1. Korunan kimselerin işçi ve hizmetli kategorilerinden müteşekkil olması halinde, yardım, 65 veya 66 ne maddeler hükümlerine uygun olarak hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

2. Olay esnasındaki geçim kaynakları muayyen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, yardım 67 ne madde hükümlerine uygun olarak hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

Madde — 23.

22 ne maddede belirtilen yardım, en az suiistimali önlemek için lüzumlu sayılabilecek bir staj süresini tamamlamış olan korunan kimselere temin edilir.

Madde — 24.

1. 22 ne maddede belirtilen yardım, olayın devamı süresince sağlanır. Ancak, yardım süresi,

a) İşçi ve hizmetli kategorilerinin korunmuş olması halinde, 12 aylık bir devre içinde 13 hafta;

b) Olay esnasındaki geçim kaynakları kanunla tâyin edilmiş hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, 12 aylık bir devre içinde 26 hafta; olarak tahdid edilebilir.

2. Millî mevzuat gereğince, yardım süresinin, prim ödeme süresine veya muayyen bir süre içinde daha önce alınmış olan yardımlara göre, kademelendirilmiş olması halinde, 12 aylık devre içinde ortalamaya yardım süresi 13 haftayı bulduğu takdirde, birinci paragrafın (a) bendi hükmü yerine getirilmiş sayılır.

3. Her işsizlik vakasında ilk 7 gün için yardım yapılmıyabilir, şu kadar ki, mevzuatla tâyin olunan bir süreyi aşmayan muvakkat çalışma günlerinden önceki ve sonraki işsizlik günleri aynı vakanın devamı sayılır.

4. Mevsimlik işlerde çalışanlar için yardım süresi ve yardım yapılmıyacak olan ilk günler sayısı iş şartlarına uydurabilir.

Bölüm : V — İhtiyarlık yardımları

Madde — 25.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her Üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak ihtiyarlık yardımları yapılmasını teminat altına alır.

Madde — 26.

1. Yardım yapılacak hal, mevzuatla tâyin olunan bir yaştan üstündeki ihtiyarlık halidir.

2. Mevzuatla tâyin olunan yaş haddi 65 ten yukarı olmamalıdır. Bununla beraber, memleketteki yaşlı kimselerin çalışma güçleri göz önünde bulundurulmak suretiyle, salâhiyetli merciler tarafından daha yüksek bir yaş haddi de tesbit olunabilir.

3. Millî mevzuat, yardıma hak kazanan kimsenin mevzuatla belirtilen ücretli işlerde çalışması halinde yardımın durdurulacağına dair hükümleri ihtiva edebilir; veya primli sosyal güvenlik sistemlerinde, hak sahibinin kazancının mevzuatla tâyin edilen bir haddi aşması halinde, primsiz sosyal güvenlik sistemlerinde ise, hak sahibinin kazancının veya diğer geçim kaynaklarının veya bunların toplamının mevzuatla belirtilen bir haddi aşması halinde, yardımlardan indirim yapılabilir.

Madde — 27.

Korunan kimseleri;

- a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;
- b) Veya, bütün mukimlerin yüzde yirmisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan faal nüfus kategorileri;
- c) Veya, ihtiyarlık devresindeki geçim kaynakları 67 neî madde hükümlerine uygun olarak mevzuatla tâyin edilen hadleri aşmayan bütün mukimler;
- d) Veya, 3 ncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınavî işyerlerindeki bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;

Teşkil eder.

Madde — 28.

Yardım,

- a) Korunan kimselerin işçi ve hizmetli veya faal nüfus kategorilerinden müteşekkil olması halinde, 65 veya 66 neî maddeler hükümlerine uygun olarak;
 - b) İhtiyarlık devresindeki geçim kaynakları mevzuatla tâyin edilen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, 67 neî madde hükümlerine uygun olarak;
- Hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

Madde — 29.

1. 28 neî maddede belirtilen yardım, en az aşağıda yazılı korunan kimseler için teminat altına alınır;

- a) 30 senelik bir prim ödeme veya çalışma süresi veya 20 senelik ikamet süresi şeklinde tesbit edilebilecek bir staj süresini tamamlayan kimseler;
- b) Prensibolarak bütün çalışanların korunması halinde, mevzuat ile tâyin olunan bir prim ödeme süresini tamamlayan ve çalışma devresi zarfında kendi adına, yıllık ortalama olarak mevzuatla tâyin olunan gün sayısı kadar prim ödenmiş olan kimseler.

2. Birinci paragrafta yazılı yardımın yapılması asgarî bir prim ödeme veya çalışma süresinin tamamlanmış olması şartına bağlı olduğu takdirde, en az, aşağıda yazılı şartları haiz olan korunan kimselere de indirimli bir yardım yapılması teminat altına alınır :

- a) Mevzuatla tâyin olunan esaslara uygun olarak 15 yıllık bir prim ödeme veya çalışma süresini tamamlamış olan kimseler;
- b) Prensibolarak bütün çalışanların korunması halinde, mevzuatla tâyin olunan bir prim ödeme süresini tamamlayan ve çalışma devresi zarfında kendi adına her yıl için ortalama olarak bu maddenin birinci paragrafının (b) fıkrasında derpiş olunan ortalamanın yarısı kadar gün prim ödenmiş olan kimseler,

3. Mevzuatla tâyin olunan esaslara uygun olarak 10 senelik bir prim ödeme veya 5 senelik bir ikamet süresini tamamlamış olan korunan kimselere, XI neî bölüm hükümlerine uygun ve fakat mezkûr bölüme ekli cetvelde gösterilen örnek - sigortalı veya hak sahibi kimseler için bu cetvelde yazılı nisbetten yüzde on daha eksik bir yardım teminat altına alınmış ise, bu maddenin birinci paragrafı hükmü yerine getirilmiş sayılır.

4. Staj süresinin 10 senelik prim ödeme veya çalışma süresinden fazla fakat 30 senelik prim ödeme veya çalışma süresinden az olması halinde, XI nci bölüme ekli cetvelde gösterilen nisbetlerden orantılı bir indirim yapılabilir. Mezkûr staj süresi 15 seneden fazla olduğu takdirde, işbu maddenin ikinci paragrafı hükümlerine uygun indirimli yardım yapılır.

5. Bu maddenin 1, 3 veya 4 nci paragraflarında yazılı yardımların yapılması asgari bir prim ödeme veya çalışma süresi şartına bağlı olduğu takdirde, munhasıran, Sözleşmenin işbu bölümünün tatbikiyle ilgili hükümlerin yürürlüğe girdiği tarihte ileri yaşlara ulaşmış bulunmaları sebebiyle, bu maddenin ikinci paragrafına uygun olarak mevzuatla tâyin olunmuş şartları yerine getiremeyen korunan kimselere, bu gibi kimseler için normal yaşın daha üstündeki bir yaşta bu maddenin 1, 3 veya 4 nci paragrafları hükümlerine uygun yardımlar sağlanmamış olmak kaydıyla, indirimli bir yardımın temin olunması şarttır.

Madde — 30.

28 ve 29 ncu maddelerde belirtilen yardımlar ihtiyarlık halinin devamı süresince sağlanır.

Bölüm : VI — İş kazalarıyla meslek hastalıkları halinde yapılacak yardımlar

Madde — 31.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, iş kazaları ve meslek hastalıkları halinde, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak, yardımlar yapılmasını teminat altına alır.

Madde — 32.

Yardım yapılacak haller, iş kazalarından veya mevzuatla kabul edilen meslek hastalıklarından ileri gelen aşağıda yazılı hallerdir :

- a) Hastalık hali;
- b) Hastalıktan ileri gelen ve millî mevzuatta tarif edildiği şekilde, ikazancını muvakkaten durmasını mucibolan iş göremezlik hali;
- c) Kazanma gücünün tamamının veya mevzuatla tâyin olunan bir derecenin üstünde olmak üzere bir kısmının muhtemelen devamlı olarak kaydı veya bu kayba tekabül eden bir beden noksanlığı meydana gelmesi;
- d) Aile reisinin ölümü sebebiyle dul kadının ve çocukların geçim imkânlarının kaybolması; dul kadının yardıma hak kazanması, kendi geçimini temine muktedir olmayacağına millî mevzuat hükümlerine göre kabul edilmesi şartına bağlanabilir.

Madde — 33.

Korunan kimselerin;

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri ve aile reisinin ölümü ile hak kazanılan yardımlar için, bu kategorilere dâhil işçi ve hizmetlilerin karı ve çocukları;

b) Veya, 3 nci madde gereğince bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştırılan sanai iş yerlerindeki işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri ve aile reisinin ölümü ile hak kazanılan yardımlar için, bu kategorilere dâhil işçi ve hizmetlilerin karı ve çocukları;

teşkil eder.

Madde — 34.

1. Hastalık halinde yapılacak yardımlar bu maddenin 2 ve 3 nci paragraflarında belirtilen sağlık yardımlarıdır.

2. Sağlık yardımları şunlardır:

- a) Evde yapılan muayeneler dâhil, pratisyen hekim muayeneleri ile mütehassıs hekimler tarafından bir hastanede ayakta veya yatarak yapılan tedaviler;
- b) Diş tedavileri;
- c) Evde, bir hastanede veya diğer sağlık müesseselerinde hemşireler tarafından yapılan bakım ve tedaviler;
- d) Hastane, nekahat evi, sanatoryum veya diğer sağlık müesseselerindeki bakım masrafları;
- e) Diş tedavi malzemesi, ilâç ve diğer tıbbi ve cerrahi malzemenin temin edilmesi, protez temini ve bakımı, gözlük verilmesi;
- f) Bir hekim veya diğcinin nezareti altında olmak üzere, kanunla hekimlik meslekine bağlı kabul edilen diğer meslekler mensupları tarafından yapılacak bakım ve tedaviler.

3. Üçüncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, sağlık yardımları en az şunları ihtiva eder:

- a) Evde yapılacak muayeneler dâhil, pratisyen hekim tarafından yapılan muayene ve tedaviler;
- b) Mütehassıs hekimler tarafından, bir hastanede yatarak veya ayakta yapılan muayene ve tedavilerle hastane dışında yapılacak muayene ve tedaviler;
- c) Bir hekim veya salâhiyetli diğer bir kimsenin reçetesiyle lüzum gösterilen ilâçlar;
- d) Gereken hallerde, bir hastaneye yatırma.

4. Yukarıdaki pragraflara göre yapılacak sağlık yardımları, korunan kimsenin sağlığını korumaya, çalışma gücünü iadeye ve şahsi ihtiyaçlarını görebilme kabiliyetini artırmaya mâtuftur.

Madde — 35.

1. Sağlık yardımlarını ifa ile görevli Devlet daireleri veya müesseseler, uygun görülen hallerde, çalışma güçleri azalmış kimselerin yeniden uygun bir işe alıştırılmaları maksadıyla, meslekî rehabilitasyon müesseseleriyle iş birliği yaparlar.

2. Mezkûr daire ve müesseseler, çalışma güçleri azalmış kimselerin meslekî rehabilitasyona tabi tutulmaları hususunda tedbirler almağa millî mevzuatla yetkili kılınabilir.

Madde — 36.

1. Geçici iş göremezlik, kazanma gücünün tamamının daimi olarak kaybedilmesi veya bu kayba tekabül eden bir beden noksanlığı meydana gelmesi veyahut aile reisinin ölümü hallerinde yapılacak yardımlar 65 veya 66 ncı madde hükümlerine uygun olarak hesaplanacak periyodik ödemeler şeklindedir.

2. Kazanma gücünün bir kısmının daimi olarak kaybedilmesi veya bu kayba tekabül eden bir beden noksanlığı meydana gelmesi halinde yapılacak yardım, yardım yapılması gerekiyorsa, çalışma gücünün tamamının kaybı veya buna tekabül eden beden noksanlığı hali için derpiş olunan miktarın uygun bir nisbeti üzerinden tesbit edilecek periyodik ödemeler şeklindedir.

3. Periyodik ödemeler,

- a) İş göremezlik derecesinin cüz'i olması;
- b) Veya yetkili mercilerin, sermayenin iyi kullanılacağından emin bulunmaları; halinde sermayeye çevrilerek toptan ödenebilir.

Madde — 37.

34 veya 36 ncı maddelerde belirtilen yardımlar, en az, kaza anında veya hastalığın meydana geldiği sırada üyenin ülkesinde işçi veya hizmetli olarak çalıştırılmakta olan korunan kimseler için, aile reisinin ölümü sebebiyle yapılacak periyodik ödemelerde de bu gibi kimselerin dul karıları ve çocukları için, teminat altına alınır.

Madde — 38.

34 ve 36 ncı maddelerde belirtilen yardımlar, yardımı gerektiren halin devamı süresince sağlanır. Şu kadar ki, geçici iş göremezlik ödeneği, her işgöremezlik vakasında ilk 3 gün için verilmeyebilir.

Bölüm : VII - Aile yardımları

Madde — 39.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak, aile yardımları yapılmasını teminat altına alır.

Madde — 40.

Yardım yapılacak hal, mevzuatla tâyin olunacağı şekilde, çocukların geçimini sağlama mükellefiyetidir.

Madde — 41.

Korunan kimseleri,

- a) Bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;
- b) Veya, bütün mukimlerin % 20 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan faal nüfus kategorileri;
- c) Veya, çocuk geçindirmekle mükellef olduğu süre içinde geçim kaynakları mevzuatla tâyin olunan hadleri aşmayan bütün mukimler;
- d) Veya, 3 ncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sanayi işyerlerindeki bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri teşkil eder.

Madde — 42.

Yapılacak yardımlar :

- a) Mevzuatla tâyin edilmiş bir staj süresini tamamlayan her korunan kimseye periyodik ödemeler yapılması;
- b) Veya, çocuklara yiyecek, giyecek, mesken, tatil geçirme yerleri veya ev idaresinde yardım sağlanması;
- c) Yahut, (a) ve (b) fıkralarında yazılı yardımların mezece edilerek temini; şeklindedir.

Madde — 43.

42 ncı maddede belirtilen yardımlar, en az mevzuatla tâyin edilen şekle göre, muayyen bir süre içinde 3 aylık prim ödeme veya çalışma, yahut bir senelik ikamet şartlarından birini yerine getiren korunan kimseler için teminat altına alınır.

Madde — 44.

42 ncı maddeye göre yapılacak yardımların tutarı,

- a) 66 ncı maddede belirtilen esaslara uygun olarak tesbit edilecek bir erkek işçinin ücretinin % 3 ü ile korunan kimselerin çocukları sayısının çarpımına;
- b) Veya bu ücretin % 1,5 i ile bütün mukimlerin çocukları sayısının çarpımına; eşit olmalıdır.

Madde — 45.

Periyodik ödemeler şeklinde yapılacak yardımlar, yardımı gerektiren halin devamı süresince sağlanır.

Bölüm : VIII - Analık yardımları

Madde — 46.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak analık yardımları yapılmasını teminat altına alır.

Madde — 47.

Yardım yapılacak hal, gebelik, doğum ve bunların doğurduğu neticelerle, mevzuatta belirtildiği şekilde, bu sebeplerden dolayı kazanım muvakkaten durması halleridir.

Madde — 48.

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri içindeki kadınlarla, analık sağlık yardımlarına taallük eden hususlarda, bu kategorilere dâhil erkeklerin karıları;

b) Veya bütün mukimlerin % 20 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan faal nüfus kategorileri içindeki kadınlarla, analık sağlık yardımlarına taallük eden hususlarda, bu kategorilere dâhil erkeklerin karıları;

c) Veya, 3 neü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sanayi işyerlerindeki işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorilerine dâhil kadınlar ile, analık sağlık yardımlarına taallük eden hususlarda, bu kategorilere dâhil erkeklerin karıları;

teşkil eder.

Madde — 49.

1. Gebelik, doğum ve bunlardan ileri gelen hastalık ve arızalarda yapılacak sağlık yardımları bu maddenin 2 ve 3 neü paragraflarında yazılı yardımlardır.

2. Sağlık yardımları en az şunlardır :

a) Doğumdan önce ve doğum esnasında ve doğumdan sonra hekim veya diplomalı ebe tarafından yapılan muayene ve tedaviler;

b) Gereken hallerde bir hastaneye yatırma.

3. Bu maddenin 2 neü paragrafında belirtilen sağlık yardımları, korunan kadının sağlığını, çalışma gücünü ve şahsi ihtiyaçlarını görebilme kabiliyetini korumaya, iadeye veya arttırmaya mâtuftur.

4. Analık sağlık yardımlarını ifa ile görevli Devlet daireleri veya müesseseler, korunan kadınları, âmme idareleri tarafından veya yetkileri bu idarelerce kabul edilmiş diğer teşekküller tarafından kendi hizmetlerine arz olunan umumi sağlık servislerine müracaat etmeye, uygun görülebilecek her türlü vasıtalarla teşvik ederler.

Madde — 50.

Gebelik, doğum ve bunlardan ileri gelen hastalık ve arızalar sonucu işgöremezlik hallerinde yapılacak yardım, 65 veya 66 neü maddeler hükümlerine uygun olarak hesaplanacak periyodik ödemeler şeklindedir. Periyodik ödemelerin miktarı vakamın devam ettiği süre içinde değişebilir; şu kadar ki, ortalama yardım miktarının yukarıda yazılı hükümlere göre hesaplanan miktara uygun olması şarttır.

Madde — 51.

49 ve 50 nei maddelerde belirtilen yardımlar, en az, korunan kimseler kategorisine dâhil olup sınıstimali önlemek maksadiyle lüzumlu sayılabilecek bir staj süresini tamamlamış bulunan kadınlar için, 49 neu maddede belirtilen yardımlar bu kategorilere dâhil ve muayyen staj süresini tamamlamış erkeklerin karıları için de teminat altına alınmalıdır,

Madde — 52.

49 ve 50 nei maddelerde belirtilen yardımlar, yardımı gerektiren vakanın devamı süresince sağlanır; ancak, periyodik ödemeler 12 hafta olarak tahdidolunabilir. Şu kadar ki, millî mevzuatta, işten kalma halinin, daha uzun müddet devam etmesi lâzımgelceği veya devam edebileceğine dair bir hüküm bulunduğu takdirde periyodik ödemeler süresi bu müddetten daha kısa olmaz.

Bölüm : IX Malûliyet yardımları

Madde — 53.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak malûliyet yardımları yapılmasını teminat altına alır.

Madde — 54.

Yardım yapılacak hal, meslekî bir faaliyet icra edebilme gücünün, mevzuatla tâyin olunan bir derecede ve muhtemelen daimî olarak kaybedilmesi veya hastalık ödeneğinin kesildiği tarihte iş göremezliğin devam etmesi halleridir.

Madde — 55.

Korunan kimseleri,

- a) Bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;
- b) Veya, bütün mukimlerin % 20 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin edilen faal nüfus katekorileri;
- c) Veya, mâlûliyet devresindeki geçim kaynakları 67 nei madde hükümlerine uygun olarak mevzuatla tâyin edilen hadleri aşmayan bütün mukimler;
- d) Veya, 3 neu maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınıai işyerlerindeki bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere mevzuatla tâyin edilen işçi ve hizmetliler, teşkil eder.

Madde — 56.

Yapılacak yardım,

- a) İşçi ve hizmetli kategorilerinin yahut faal nüfus kategorilerinin korunmuş olması halinde, 65 veya 66 nei maddeler hükümlerine göre;
- b) Mâlûliyet devresindeki geçim kaynakları muayyen hadleri aşmayan, bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, 67 nei maddede hükümlerine göre; hesaplanacak periyodik ödemeler şeklindedir.

Madde — 57.

1. 56 nei maddede belirtilen yardım, en az aşağıda yazılı kimseler için teminat altına alınmalıdır:

a) 15 yıllık prim ödeme veya çalışma süresi veyahut 10 yıllık ikamet süresi şeklinde tesbit edilebilecek bir staj süresini tamamlayan kimseler;

b) Prensibolarak bütün çalışanların korunması halinde, üç yıllık prim ödeme süresini tamamlayan ve çalışma devresi zarfında, kendi adına, yıllık ortalama olarak, mevzuatla tâyin olunan gün sayısı kadar prim ödenmiş olan kimseler;

2. Birinci paragrafta yazılı yardımın yapılması asgari bir prim ödeme veya çalışma süresinin tamamlanmış olması şartına bağlı olduğu takdirde, en az, aşağıda yazılı korunan kimselere indirimli yardım yapılması teminat altına alınır:

a) Mevzuatla tâyin olunan esaslara uygun olarak 5 yıllık bir prim ödeme veya çalışma süresini tamamlamış olan kimseler;

b) Prensibolarak bütün çalışmaların korunması halinde, üç yıllık bir prim ödeme süresini tamamlayan ve çalışma devresi zarfında kendi adına her yıl için ortalama olarak, bu maddenin birinci pragrafının (b) fıkrasında derpiş olunan ortalamamın yarısı kadar gün prim ödenmiş olan kimseler.

3. Mevzuatla tâyin olunan esaslara uygun olarak, 5 yıllık prim ödeme veya çalışma veyahut ikamet süresini tamamlamış olan korunan kimselere XI nei Bölüm hükümlerine uygun fakat mezkûr bölüme ekli cetvelde gösterilen örnek - sigortalı veya hak sahibi kimseler için bu cetvelde yazılı nisbetten % 10 daha eksik bir yardım yapılması teminat altına alınmış ise, bu maddenin birinci paragrafı hükmü yerine gelmiş sayılır.

4. Staj süresinin 5 yıllık prim ödeme veya çalışma süresinden fazla fakat 15 yıllık prim ödeme veya çalışma süresinden az olması halinde, XI nei bölüme ekli cetvelde gösterilen nisbetlerden orantılı bir indirme yapılabilir. İşbu maddenin 2 nei pragrafına uygun olarak indirimli yardım yapılır.

Madde — 58.

56 ve 57 nei maddelerde belirtilen yardımlar mâlûliyet halinin devamı süresince veya bu yardımın yerine ihtiyarlık yardımı kaim oluncaya karar ödenir.

Bölüm : X — Ölüm yardımları

Madde — 59.

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak ölüm yardımı yapılmasını teminat altına alır.

Madde — 60.

1. Yardım yapılacak hal, aile reisinin ölümü ile dul kadının veya çocukların geçim imkânlarının kaybolması halidir. Dul kadının yardıma hak kazanması, millî mevzuat hükümlerine göre kendi geçimini temine muktedir olamayacağı kabul edilmesi şartına bağlanabilir.

2. Millî mevzuat, yardıma hak kazanan kimsenin mevzuatla belirtilen ücretli işlerde çalışması halinde yardımın durdurulacağına dair hükümleri ihtiva edebilir veya, primli sosyal güvenlik sistemlerinde, hak sahibinin kazancının mevzuatla tâyin edilen bir haddi aşması halinde, primsiz sosyal güvenlik sistemlerinde ise, hak sahibinin kazancının veya diğer geçim kaynaklarının veya bunların toplamının mevzuatla tâyin edilen bir haddi aşması halinde, yardımlardan indirim yapılabilir.

Madde — 61.

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorilerine dâhil aile reislerinin karıları ve çocukları;

b) Veya, bütün mukimlerin % 20 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan faal nüfus kategorilerine dâhil aile reislerinin karıları ve çocukları;

e) Veya, aile reislerini kaybeden ve yardım yapılacak devredeki geçim kaynakları 67 nci madde hükümlerine uygun olarak mevzuatla tâyin edilmiş hadleri aşmayan ve mukim vasfını haiz bulunan bütün dul kadınlar ile çocuklar;

d) Veya 3 ncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınaî işyerlerindeki bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tâyin olunan işçi ve hizmetli kategorilerine mensup aile reisleri ve çocukları; teşkil eder.

Madde — 62.

Yapılacak yardım,

a) İşçi ve hizmetli kategorilerinin yahut faal nüfus kategorilerinin korunması halinde, 65 veya 66 nci maddeler hükümlerine uygun olarak;

b) Yardım yapılacak devredeki gelirleri muayyen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunması halinde, 67 nci madde hükümlerine uygun olarak; hesaplanacak preiyodik ödemeler şeklindedir.

Madde — 63.

1. 62 nci maddede belirtilen yardım, en az, aşağıda yazılı kimseler için teminat altına alınmalıdır:

a) Aile reisleri tarafından, kanunla tesbit edilmiş esaslar dâhilinde, 15 yıllık prim ödeme veya çalışma süresi veyahut 10 yıllık ikamet süresi tamamlanmış olan korunan kimseler;

b) Prensibolarak bütün çalışanların karlılarıyla çocuklarının korunması halinde, aile reisleri tarafından, üç yıllık prim ödeme süresi tamamlanan ve çalıştığı devre zarfında aile reisi adına mevzuatla tâyin olunan yıllık ortalama gün sayısı kadar prim ödenmiş olan kimseler,

2. 1 nci paragrafta yazılı yardımların yapılması asgari bir prim ödeme veya çalışma süresi şartının yerine getirilmesine bağlı olduğu takdirde, en az aşağıda yazılı kimseler için indirimli bir yardım yapılması teminat altına alınır:

a) Aile reisleri tarafından mevzuatla tâyin olunan esaslar dâhilinde 5 yıllık bir prim ödeme veya çalışma süresi tamamlanmış olan korunan kimseler.

b) Bütün çalışanların karı ve çocuklarının korunması halinde aile reisleri tarafından üç yıllık bir prim ödeme süresi tamamlanmış olan ve çalıştığı devre zarfında bu aile reisi adına her yıl için ortalama olarak, bu maddenin 1 nci paragrafının (b) fıkrasında derpiş olunan ortalamanın yarısı kadar gün için prim ödenmiş olan korunan kimseler.

3. Aile reisi tarafından, mevzuatla tâyin olunan esaslara uygun olarak, 5 yıllık bir prim ödeme veya çalışma veyahut ikamet süresi tamamlanmış olan korunan kimselere, XI nci bölüm hükümlerine uygun ve fakat mezkûr bölüme ekli cetvelde gösterilen örnek sigortalı veya hak sahibi kimseler için bu cetvelde yazılı nisbetten % 10 eksik bir yardım yapılması teminat altına alınmış ise, bu maddenin 1 nci paragrafı hükmü yerine getirilmiş sayılır.

4. Staj süresinin 5 yıllık prim ödeme veya çalışma süresinden fazla, fakat 15 yıllık prim ödeme veya çalışma süresinden az olması halinde, XI nci bölüme ekli cetvelde gösterilen nisbetlerden orantılı bir indirim yapılabilir. İşbu maddenin 2 nci paragrafına uygun olarak indirimli yardım yapılır.

5. Çocuksuz ve kendi geçimini sağlamaya muktedir olmadığı kabul edilen bir dul kadının ölüm yardımına hak kazanabilmesi için asgari bir evlilik süresinin geçmiş olmasına lüzum görülebilir.

Madde — 64.

62 ve 63 ncü maddelerde belirtilen yardımlar, yardımı gerektiren halin devamı süresince sağlanır.

Bölüm : XI. — Periyodik ödemelerde uyulacak normlar

Madde — 65.

1. Bu madde gereğince yapılacak periyodik ödemenin miktarı ile bu ödemenin yapılmasını gerektiren halin devamı süresince verilecek aile yardımlarının toplamı, kendisine veya hak sahibi kimselerine periyodik ödeme yapılan sigortalının eski kazancı ile örnek sigortalı veya hak sahibi kimseler gibi aynı aile mesuliyetini haiz korunan bir kimseye ödenen aile yardımı toplamının bu bölüme bağlı cetvelde gösterilen yüzdesinden az olamaz.

2. Sigortalının eski kazancı mevzuatla tâyin olunan usullere göre hesaplanır; korunan kimselerin veya aile reislerinin sınıflara ayrılmış olması halinde, eski kazançları, bu kimselerin evvele dâhil buldukları sınıfların esas kazançlarına göre hesaplanabilir.

3. Yardım tutarları veya yardımın hesabına esas tutulan kazançlar için mevzuatla âzami bir had tâyin olunabilir. Ancak, âzami had öyle tesbit olunmalıdır ki, sigortalının eski kazancının kalifiye bir erkek işçinin kazancına eşit veya bundan az olması halinde, bu maddenin 1 nci paragrafı hükümlerini yerine gelmiş olsun.

4. Sigortalının eski kazancı, kalifiye erkek işçinin ücreti, yardım tutarı ve aile yardımları aynı zaman esasına göre hesaplanır.

5. Diğer sigortalı veya hak sahiplerine yapılacak yardımlar, örnek - sigortalı veya hak sahibi kimselere ait yardıma nazaran makûl bir nisbet dâhilinde tesbit edilir.

6. Bu maddenin tatbikinde, kalifiye erkek işçi :

- a) Elektrik makinalarından gayri makina sanayinde çalışan bir tesviyeci veya tornaçı;
- b) Veya, aşağıdaki paragraf hükümlerine göre tâyin olunan bir örnek kalifiye işçi;
- c) Veya, mevzuatla tâyin olunacak şekle göre, yıllık veya daha kısa bir devre esasına göre tesbit edilen kazancı, bütün korunan kimselerin yüzde yetmişbeşinin kazancından yüksek veya buna eşit olan bir kimse;
- d) Veya, kazancı, bütün korunan kimselerin ortalama kazancının yüzde 125 ine eşit olan bir kimsedir;

7. Yukardaki paragrafın (b) fıkrasının tatbikinde, örnek - kalifiye işçi, bahis konusu yardım koluna tabi olarak en çok sayıda erkek işçinin veya aile reisinin çalıştırıldığı ekonomik faaliyet bölümü için - de yine en çok sayıda korunan kimsenin veya aile reisinin çalıştırıldığı iş kolları grupundan seçilir; bu maksatla, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyinin 27 Ağustos 1948 tarihindeki yedinci Toplantısında kabul edilen ve işbu sözleşmeye eklenen «Bütün ekonomik faaliyetlerin Milletlerarası Standart Tasnifi» kullanılır; bu tasnifte ileride yapılacak bütün tadiller de nazara alınır.

8. Yardım miktarlarının bölgeden bölgeye değişmesi halinde, kalifiye erkek işçi, bu maddenin 6 ve 7 nci paragrafları hükümlerine uygun olarak her bölge için ayrı ayrı tesbit edilebilir.

9. Kalifiye erkek işçinin ücreti, kolektif mukavelelerle veya, uygulanması mümkün olan yerlerde, millî mevzuatla veya örf ve adetlere göre tesbit olunan ve normal çalışma saati karşılığı olarak ödenen ücret esası üzerinden, ve sa, hayat pahalılığı zamları da nazara alınarak tesbit olunur. Bu şekilde tesbit olunan ücretlerin bölgeden bölgeye değişmesi ve 8 nci paragrafın tatbik olunmaması halinde medyan ücret esas alınır.

10. İhtiyarlık, iş kazaları ve meslek hastalıkları (geçici işgöremezlik ödenekleri hariç), mâlîyet veya aile reisinin ölümü sebebiyle yapılmakta olan periyodik ödemeler, hayat pahalılığındaki esaslı değişiklikler yüzünden ücretlerin umumi seviyesinde vukua gelen önemli değişmelere göre ayarlanır.

Madde — 66.

1. Bu madde gereğince yapılacak periyodik ödemenin miktarı ile bu ödemenin yapılmasını gerektiren halin devamı süresince verilecek aile yardımlarının toplamı, aletlâde kâhil bir erkek işçi-

nin kazancı ile örnek sigortalı veya hak sahibi kimseler gibi aynı aile mesuliyetini haiz korunan bir kimseye ödenen aile yardım toplamının bu bölüme bağlı cetvelde gösterilen yüzdesinden az olmaz.

2. Kâhil erkek işçinin ücreti, yardım ve aile yardımları, aynı zaman esasına göre hesaplanır.

3. Diğer sigortalı veya hak sahibi kimselere yapılacak yardımlar, örnek - sigortalı veya hak sahibi kimselere ait yardıma nazaran mâkul bir nisbet dâhilinde tesbit edilir.

4. Bu maddenin tatbikinde kâhil erkek işçi :

a) Elektrik makinalarından gayri makina sanayiinde çalışan bir örnek işçi;

b) Veya, aşağıdaki paragraf hükümlerine göre tâyin edilecek bir örnek işçi;

dir.

5. Yukardaki paragrafın (b) fıkrasının tatbikinde örnek - işçi, bahis konusu yardım koluna tabi olarak en çok sayıda erkek işçinin veya aile reisinin çalıştırıldığı ekonomik faaliyet bölümü içinde yine en çok sayıda korunan kimsenin veya aile reisinin çalıştırıldığı işkolları grupundan seçilir; bu maksatla, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyinin 27 Ağustos 1948 tarihindeki yedinci toplantısında kabul edilen ve işbu Sözleşmeye eklenen «Bütün Ekonomik Faaliyetlerin Milletlerarası Standart Tasnifi» kullanılır; bu tasnifte ilerde yapılacak bütün tadiller de nazara alınır.

6. Yardım miktarlarının bölgeden bölgeye değişmesi halinde, kâhil erkek işçi, bu maddenin 4 ve 5 nci paragrafları hükümlerine uygun olarak, her bölge için ayrı ayrı tesbit edilebilir.

7. Kâhil erkek işçinin ücreti, kolektif mukavelelerle veya, uygulanması mümkün olan yerlerde, millî mevzuatla veya örf ve âdetlere göre tesbit olunan ve normal çalışma saati karşılığı olarak ödenen ücret esası üzerinden ve varsa, hayat pahalılığı zamları da nazara alınarak tesbit olunur. Bu şekilde tesbit olunan ücretlerin bölgeden bölgeye değişmesi ve 6 nci paragrafın tatbik olunmaması halinde medyan ücret esas alınır.

8. İhtiyarlık, iş kazaları ve meslek hastalıkları (geçici işgöremezlik ödenekleri hariç), mâlûliyet veya aile reisinin ölümü sebebiyle yapılmakta olan periyodik ödemeler, hayat pahalılığındaki esaslı değişiklikler yüzünden ücretlerin umumi seviyesinde vukua gelen önemli değişmelere göre ayarlanır.

Madde — 67.

Bu madde gereğince yapılacak periyodik ödemelerde :

a) Yardım tutarı, mevzuatla tâyin edilen bir bareme göre veya, mevzuatla tâyin olunmuş esaslar dâhilinde, salâhiyetli âmme mercileri tarafından hazırlanan bir bareme göre tesbit olunur;

b) Bu yardım miktarında, ancak, sigortalı veya hak sahibinin ailesinin diğer geçim kaynakları mevzuatla tâyin olunan, veya, mevzuatla tâyin olunmuş esaslar dâhilinde, salâhiyetli âmme mercileri tarafından tesbit olunan miktarları aştığı ölçüde indirim yapılabilir;

c) Yardım ve diğer geçim kaynaklarının toplamından yukardaki (b) fıkrasında derpiş olunan indirimler yapıldıktan sonra kalan miktar, sigortalının veya hak sahibinin ailesinin sağlık ve diğer bakımlardan uygun şartlar içinde yaşamasına yetecek kadar olmalı ve 66 nci madde hükümlerine göre hesaplanacak miktardan daha az olmamalıdır;

d) Bahis konusu bölüm muclbince ödenen yardımlar toplamının tutarı, 66 nci madde hükümlerini ve :

i) III. Bölüm için 15 nci maddenin (b) fıkrası;

ii) V. Bölüm için 27 nci maddenin (b) fıkrası;

iii) IX. Bölüm için 55 nci maddenin (b) fıkrası;

iv) X. Bölüm için 61 nci maddenin (b) fıkrası;

Hükümlerini tatbik etmekle elde olunacak yardımlar toplamını en az yüzde otuz nisbetinde aştığı takdirde, yukardaki (c) fıkrası hükümleri yerine gelmiş sayılır.

(XI. — Bölüme ekli) cetvel örnek - Sigortalı veya hak sahibi kimselere ait periyodik yardımlar

Bölüm	Yardıma gerektiren hal	Örnek - Sigortalı veya hak sahibi kimseler	% nisbeti
III	Hastalık	Evlü ve iki çocuklu erkek	45
IV	İşsizlik	Evlü ve iki çocuklu erkek	45
V	İhtiyarlık	İhtiyarlık aylığı bağlanacak yaşta karısı olan erkek	40
VI	İş kazaları ve meslek hastalıkları :		
	Geçici işgöremezlik	Evlü ve iki çocuklu erkek	50
	Mâlûliyet	Evlü ve iki çocuklu erkek	50
	Ölüm	İki çocuklu dul kadın	40
VIII	Analık	Kadın	45
IX	Mâlûliyet	Evlü ve iki çocuklu erkek	40
X	Ölüm	İki çocuklu dul kadın	40

Bölüm : XII — Yabancılara eşit muamele

Madde — 68.

1. Yabancı uyruklu mükimler vatandaşlarla aynı haklara sahip olurlar. Şu kadar ki, mevzuat, tamamı veya mühim bir kısmı âmme fonlarından karşılanan yardımlar ve yahut yardım kısımlarına taallük eden hususlarla geçici devre yardımlarına taallük eden hususlarda, yabancılarla memleket uğruğunda olmakla beraber üyenin ülkesi dışında doğmuş olanlar hakkında, hususi hükümleri ihtiva edebilir.

2. İşçi ve hizmetlilere tatbik olunan primli sosyal güvenlik sistemlerinde, Sözleşmenin ilgili bölümündeki mükellefiyetleri kabul etmiş bulunan diğer bir üye Devletin uyruğunda olan korunan kimseler, mezkûr bölüm tatbikatında vatandaşlarla aynı haklara sahibolurlar. Şu kadar ki, bu paragrafın tatbikatı, mütekabiliyet esasını derpiş eden iki veya çok taraflı anlaşmaların yapılmış olması şartına bağlanabilir.

Bölüm : XIII — Müsterek hükümler

Madde — 69.

İşbu Sözleşmenin II - X neu bölümlerinden her hangi birine göre korunan bir kimsenin hak kazandığı bir yardım, aşağıdaki hallerde ve mevzuatla tâyin olunabilecek bir ölçüde durdurulabilir :

- İlgilinin üye devletin ülkesi üzerinde bulunmadığı sürece,
- İlgili şahsın geçim masraflarının âmme fonlarından veya bir sosyal güvenlik servisi veya kurumu tarafından karşılandığı sürece, şu kadar ki, yardım miktarı karşılanan masraflardan daha fazla ise aradaki fark sigortalının veya hak sahibinin geçindirmekle mükellef olduğu kimselerine verilir,
- İlgilinin, aile yardımları hariç, diğer bir sosyal güvenlik kolundan nakdî yardım aldığı sürece ve aynı olay dolayısıyla üçüncü bir tarafın kendisine ödenek vermeye devam ettiği devre zarfında, şu kadar ki, yardımın durdurulan kısmı, üçüncü taraflarca ödenen yardım miktarından daha fazla olamaz,
- İlgilinin hiyle yoliyle bir yardım elde etmeye teşebbüs etmesi halinde,
- Yardıma gerektiren halin ilgili tarafından işlenen bir suç neticesi olarak meydana gelmesi halinde;
- Yardıma gerektiren halin, ilgilinin kasıtlı bir kusuru neticesi olarak meydana gelmesi halinde;

g) İcabında ilgilinin, faydalanmasına arz olunan sağlık veya readaptasyon servislerinden faydalanmayı ihmal etmesi veya yardımı gerektiren halin mevcud olup olmadığının tevsiki yahut sigortalının veya hak sahiplerinin durumlarının tesbiti için mevzuatla tâyin edilmiş olan usullere riayet etmemesi hallerinde;

h) İşsizlik yardımı bahis konusu olduğunda ilgilinin, hizmetine arz olunan iş bulma servislerinden faydalanmakta kusur etmesi halinde;

i) İşsizlik yardımı bahis konusu olduğunda, ilgilinin, bir meslekî ihtilâf neticesi olarak işin durması yüzünden işini kaybetmesi veya meşru bir mâzaret olmaksızın ihtiyari olarak işi terk etmesi hallerinde;

j) Ölüm yardımları bahis konusu olduğunda, dul kadının başka bir erkekle karı - koca gibi yaşadığı sürece.

Madde — 70.

1. Yardımın talebinin reddolunması veya yapılan yardımın miktar ve mahiyeti üzerinde ihtilâfa düşülmesi halinde, hak iddia eden kimse, mahkemeye müracaat hakkına sahiptir.

2. İşbu Sözleşmenin tatbikatında, sağlık yardımlarının ifası işinin Parlâmentoya karşı mesul bir devlet dairesine tevdi edilmiş olması halinde, 1 nci paragrafta derpiş olunan mahkemeye müracaat hakkı yerine, yardımın yapılmadığı veya yapılan yardımın miktar ve mahiyeti hakkındaki şikâyetlerin yetkili merci tarafından tetkik ettirilmesi hakkı tanınabilir.

3. Hak iddialarının, sosyal güvenlik meseleleriyle meşgul olmak üzere kurulmuş ve korunan kimselerin de temsil edildiği hususi mahkemelerce karara bağlanması halinde, itiraz hakkı tanınmayabilir.

Madde — 71.

1. İşbu Sözleşme gereğince sağlanan yardımlarla bu yardımların ifası için gerekli idare giderleri, dar gelirlı kimseleri ağır bir yük altında bırakmayacak şekilde ve Üye Devletin ve korunan kimseler kategorilerinin ekonomik durumları da nazara alınmak suretiyle, prim veya vergi ile veyahut bu yolların her ikisini mezceden bir usulle kollektif olarak finanse edilir.

2. Korunan işçi hizmetlilerden alınacak sigorta primleri işçi ve hizmetlilerle bunların karı ve çocuklarına yapılacak yardımlara tahsis olunan kaynakların % 50 sini aşamaz. Bu şartın yerine getirilmiş olup olmadığının tâyininde, aile yardımlarıyla, şayet ayrı bir brans olarak tatbik edilmekte ise, iş kazaları ve meslek hastalıkları yardımları haric olmak üzere, Sözleşme gereğince sağlanacak bircümle yardımlar bir bütün olarak nazara alınır.

3. Üye, işbu Sözleşme gereğince sağlanacak yardımların ifasından genel olarak sorumludur, ve bu maksada ulaşmak için gerekli bütün tedbirleri alır. Üye, gerekirse, malî muvazene ile ilgili aktüaryel tetkik ve hesapların periyodik olarak yapılmasını ve yardımlarla sigorta prim nisbetlerinde veya bu yardımları karşılamaya tahsis olunan vergilerde her hangi bir değişiklik yapılmadan önce bu hesap ve tetkiklerin behemehal yapılmış olmasını temin eder.

Madde — 72.

1. Yardımların idaresi, Parlâmentoya karşı mesul bir Devlet dairesine veya usul ve nizamları âmme mercileri tarafından tesbit olunmuş bir müesseseye tevdi edilmediği takdirde, korunan kimselerin temsilcileri, doğrudan doğruya idareye iştirak edebilecekleri gibi mevzuatla tâyin olunan şartlar dâhilinde istişari bir salâhiyetle de idareye katılabilirler. İşverenlerle âmme mercileri temsilcilerinin idareye katılmaları da millî mevzuatta derpiş edilebilir.

2. Üye, bu Sözleşmenin tatbikatı ile ilgili hizmetlerle kurumların hüsnü idaresinden genel olarak sorumludur.

Bölüm : XIV — Müteferrik hükümler

Madde — 73.

Bu Sözleşme,

- a) Bahis konusu bölümün ilgili üye için yürürlüğe girmesinden önce vukua gelen olaylara,
 - b) Bahis konusu bölümün ilgili üye için yürürlüğe girmesinden sonra vukua gelen olaylarda da yürürlük tarihinden önceki süreler dolayısıyla hak kazanılan yardımlara;
- uygulanmaz.

Madde — 74.

İşbu Sözleşme, mevcut sözleşmelerden her hangi birinin tadili mahiyetinde telâkki olunamaz.

Madde — 75.

İşbu Sözleşmede yer alan hususlardan bir veya birkaçı hakkında Çalışma Genel Konferansıca sonradan kabul edilecek bir sözleşmede eski sözleşme hükümlerinin tatbik edilmeyeceğine dair bir hüküm bulunduğu takdirde, işbu Sözleşmenin yeni sözleşmede belirtilecek olan hükümleri, yeni sözleşmeyi tasdik eden her üye için, mezkûr Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanmaz.

Madde — 76.

1. İşbu sözleşmeyi tasdik eden her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Ana Statüsünün 22 nci maddesi gereğince vermekle mükellef olduğu, sözleşmenin tatbikatı hakkındaki yıllık rapora aşağıdaki hususları derceder :

- a) Sözleşme hükümlerinin tatbikini sağlayan mevzuat hakkında tam bilgi;
- b) Aşağıda yazılı maddelerde derpiş edilen ihşai şartların yerine getirilmiş olduğunu gösteren deliller ;
- i) Korunan kimseler sayısı hakkındaki aşağıda yazılı maddeler :
9 a), b), c) veya d) ; 15 a), b) veya d) ; 21 a) veya c) ; 27 a), b), veya d) ; 33 a) veya b) ; 41 a), b) veya d) ; 48 a), b) veya c) ; 55 a), b) veya d) ; 61 a), b) veya d).
- ii) Yardım miktarları hakkındaki 44, 65, 66 veya 67 nci maddeler;
- iii) Hastalık ödenekleri süresi hakkındaki 18 nci maddenin 2 nci paragrafının a) fıkrası;
- iv) İşsizlik yardımları süresi hakkındaki 24 ncü maddesinin 2 nci paragrafı;
- v) Korunan işçi ve hizmetlilerce ödenen sigorta primlerinin bütün malî kaynaklar toplamına nisbeti hakkındaki 71 nci maddenin 2 nci paragrafı.

Yeknesaklık temini maksadıyla, bu bilgi ve deliller, şekil bakımından, mümkün mertebe Milletlerarası Çalışma Bürosu İdare Heyetinin tavsiye ve telkinlerine uygun olarak hazırlanır.

2. İşbu sözleşmeyi imzalayan her üye, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, idare heyetince kararlaştırılan fâsılalarla vereceği raporda sözleşmenin II - X neu bölümlerinden tasdik vesikasında veya 4 ncü madde gereğince sonradan gönderilen bildirimlerde belirtilmemiş olan bölümlerle ilgili mevzuat ve tatbikatı hakkında bilgi verir.

Madde — 77.

1. İşbu sözleşme denizcilerle deniz balıkçıları hakkında tatbik edilmez. Denizciler ve deniz balıkçılarının korunması hakkındaki hükümler Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansıca kabul edilen «Denizcilerin Sosyal Güvenliği hakkında 1946 Sözleşmesi» ile «Denizcilerin ihtiyarlık aylıkları hakkında 1946 sözleşmesi» nde yer almıştır.

2. Üye, sözleşmesinin II - X neu bölümlerinden tasdik edilmiş olanların tatbikatında, korunan işçi ve hizmetlilerin veya mukimlerin nisbetini hesaplarken, denizcilerle deniz balıkçılarının sayılarını işçi ve hizmetliler veya faal nüfus veya mukimler sayısından hariç tutabilir.

Bölüm : XV — Son hükümler

Madde — 78.

İşbu Sözleşmenin resmî tasdik ve vesikaları Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne tevdi ve Genel Müdür tarafından tescil olunur.

Madde — 79.

1. İşbu sözleşme yalnız, tasdik vesikası Umum Müdürlükçe tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyeleri için bir mükellefiyet teşkil eder.

2. Sözleşme, iki üyenin tasdik vesikasının Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girer.

3. Bunu takiben, sözleşme, her üye için kendi tasdik vesikasının tescili tarihinden on iki ay sonra yürürlüğe girer.

Madde — 80.

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Ana Statüsünün 35 nci maddesinin 2 nci paragrafı gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek bildirimlerde,

a) İlgili üyenin sözleşmeyi veya sözleşmenin bâzı bölümlerini aynen uygulamayı taahhüt ettiği ülkeler;

b) Üyenin sözleşmeyi veya bâzı bölümlerini tadilen uygulamayı taahhüt ettiği ülkeler ve bu tadillerin nelerden ibaret bulunduğu;

c) Sözleşmenin tatbikinin mümkün olmadığı ülkeler ve bu takdirde tatbik edilememesi sebepleri;

d) Durumu daha etraflı olarak tetkik ettikten sonra karara varma hakkını mahfuz tuttuğu ülkeler;

belirtilir.

2. Bu maddenin 1 nci paragrafının (a) ve (b) fıkralarında derpiş olunan taahhütler tasdikten ayrılmaz cüz'ü sayılır ve aynı kuvveti haiz olur.

3. Her üye, bu maddenin 1 nci paragrafının (b) (c) ve (d) fıkraları gereğince göndermiş olduğu bildirimlerde yazılı kayıtların tamamından veya bir kısmından, bilâhara yapacağı yeni bir bildiri ile vazgeçebilir.

4. Her üye 82 nci madde gereğince bu sözleşmenin tatbikinden kaldırılabilceği süreler zarfında, Genel Müdüre, daha evvelki bildirimlerde yazılı şartları her hangi bakımlardan değiştiren ve muayyen ülkelerdeki durumu belirten yeni bir bildiri gönderebilir.

Madde — 81.

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anastatüsünün 35 nci maddesinin 4 ve 5 nci paragrafları gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilen bildirimlerde sözleşmenin tamamının veya bildirim taallük ettiği bölümler hükümlerinin, ülkede, aynen veya tadilen uygulanacağı belirtilir. Sözleşmenin veya bâzı bölümlerinin tadilen uygulanacağı bildirildiği takdirde bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu tasrih edilir.

2. İlgili üye veya üyeler veyahut milletlerarası merci, muahhar bir bildiri ile evvelce yapılmış bir bildirimde yazılı değişikliklerden faydalanma hakkından tamamen veya kısmen vazgeçebilirler.

3. İlgili üye veya üyeler veyahut milletlerarası merci, 82 nci madde hükümlerine göre bu sözleşmenin tatbikinden kaldırılabilceği süreler zarfında, Genel Müdüre, evvelce gönderilmiş bir bildirimde yazılı şartları her hangi bir bakımdan değiştiren ve sözleşmenin uygulanması bakımından durumu belirten yeni bir bildiri gönderebilirler.

Madde — 82.

1. Bu sözleşmeyi tasdik eden her üye, sözleşmenin ilk olarak yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 10 yıllık bir sürenin sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve Genel Müdür tarafından tescil edilecek bir tebliğ ile, sözleşmenin tamamının veya II - X neü bölümlerden bir veya birkaçının tatbikten kaldırılacağını bildirebilir. Tatbikten kaldırılma keyfiyeti tescil tarihinden bir yıl sonra muteber olur.

2. Bu sözleşmeyi tasdik etmiş olup ta yukardaki paragrafta yazılı 10 yıllık devrenin sonundan itibaren bir yıl zarfında bu maddede derpiş edilen tatbikten kaldırma hakkını kullanmayan her üye, yeniden 10 yıllık bir süre için bağlanmış olur. Ve bundan sonra sözleşmeyi veya II - X neü bölümlerde bir veya birkaçını her on yıllık devrenin sonunda bu maddede derpiş edilen şartlarla tatbikten kaldırabilir.

Madde — 83.

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Çalışma Teşkilâtı üyeleri tarafından kendisine gönderilerek tescil olunan bütün tasdik vesikalarını, bildirimleri ve yürürlükten kaldırma tebliğlerini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine bildirir.

2. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Müdürü, sözleşmesinin ikinci tasdik vesikasının tescil olduğunu teşkilât üyelerine bildirirken, sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih üzerine üyelerin dikkatini çeker.

Madde — 84.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukardaki maddeler hükümlerine göre tescil edeceği bütün tasdik vesikaları, bildirimler ve yürürlükten kaldırma tebliğleri hakkında, Birleşmiş Milletler şartının 102 neü maddesi gereğince, tescil olunmak üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tam bilgi verir.

Madde — 85.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, lüzum göreceği zamanlarda Çalışma Genel Konferansına bu sözleşmenin tatbikatı hakkında bir rapor verir ve sözleşmenin tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun konferans gündemine alınmasına lüzum olup olmadığını tetkik eder.

Madde — 86.

1. Konferansın, bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde, yeni sözleşmede hilâfına sarahat olmadıkça :

a) Yeni sözleşmenin bir üye tarafından tasdiki üzerine, mezkûr sözleşme yürürlüğe girmiş olmak şartıyla, yukardaki 82 neü madde nazara alınmaksızın, işbu sözleşme bütün hukukiyle ve derhal yürürlükten kalkar.

b) Yeni sözleşmenin yürürlüğe girişi tarihinden itibaren işbu sözleşme üyelerin tasdikine açık bulundurulmaz.

2. İşbu sözleşmeyi tasdik eden ve fakat muaddel yeni sözleşmeyi tasdik etmiyen üyeler için, her halükârda, bu sözleşme şekil ve muhteva bakımından yürürlükte kalır.

İşbu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

(ek)

Bütün ekonomik faaliyetlerin, sanayi kolları itibariyle, Milletlerarası Standart tasnifi
(Bölüm ve büyük grupların listesi)

Bölüm : 0 — Ziraat, Ormanlık, Avcılık ve Balıkçılık

01. Ziraat ve hayvan yetiştirme
02. Ormanlık ve tomrukçuluk
03. Avcılık, tuzakla avlama, av hayvanlarının üretilmesi
04. Balıkçılık

Bölüm : 1 — Madencilik ve taş ocakları

11. Kömür madenciliği
12. Metal madenciliği
13. Ham petrol ve tabii gaz
14. Taş, kil ve kum ocaklarının işletilmesi
19. Başka tarafta tasnif olunmayan ve metalden gayri maddelerin istihracı

Bölüm : 2, 3 — İmalât sanayii

20. Gıda maddeleri sanayii (içki sanayii hariç)
21. İçki sanayii
22. Tütün sanayii
23. Dokuma sanayii
24. Kundura, giyecek eşyası ve hazır dokuma eşya imalâtı
25. Ağaç ve mantar sanayii (mobilya sanayii hariç)
26. Mobilya ve mefruşat sanayii
27. Kâğıt sanayii ve kâğıttan eşya imalâtı
28. Matbaacılık, neşriyatçılık ve bunlarla ilgili sanayi
29. Deri sanayii ve deriden eşya imalâtı (Kundura hariç)
30. Kauçuk sanayii
31. Kimya ve kimyevi mamuller sanayii
32. Petrol ve kömür müstakları sanayii
33. Başka tarafta tasnif edilmeyen, metalden gayri madeni mamuller sanayii (petrol ve kömür müstakları hariç)
34. Metallere mütaallik esas endüstriler
35. Madeni eşya imalâtı (makina ve taşıt malzemesi hariç)
36. Makina imalâtı (elektrik makinaları hariç)
37. Elektrik makina, cihaz ve malzemeleri imalâtı
38. Taşıt malzemeleri imalâtı
39. Çeşitli imalât sanayii

Bölüm : 4 — İnşaat

40. İnşaat

Bölüm : 5 — Elektrik, gaz, su ve sıhhi hizmetler

51. Elektrik, gaz ve buhar
52. Su ve sıhhi hizmetler

Bölüm : 6 — Ticaret, banka, sigorta ve gayrimenkul işleri

61. Toptan ve perakende ticaret
62. Bankalar ve diğer malî müesseseler
63. Sigortalar
64. Gayrimenkul işleri

Bölüm : 7 — Nakliyat, ardiyecilik ve ulaştırma

71. Nakliyat
72. Ardiye ve antrepoculuk
73. Ulaştırma

Bölüm : 8 — Hizmetler

81. Devlet hizmetleri
82. Belediye ve ticaret hizmetleri
83. Eğlence hizmetleri
84. Şahsi hizmetler

Bölüm : 9 — İyi tarif edilmemiş faaliyetler

90. İyi tarif edilmemiş faaliyetler

